

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії

на тему:

**«Експорт країни: національна спеціалізація та глобальний
ПОПИТ»**

Студентки 2 курсу групиФ-21

Коваль Н. В.

Науковий керівник:

Возьний К.З.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль 2018

План

Вступ

1. Поняття експорту та його роль в економіці країни.
2. Аналіз експортної спеціалізації та попиту на експортовані товари і послуги України на світовому ринку.
3. Основні проблеми, перспективи і напрями зростання експортного потенціалу.

Висновок

Список використаної літератури

Зміст

Вступ.....	3
1.Поняття експорту та його роль в економіці країни.....	6
2.Аналіз експортної спеціалізації та попиту на експортовані товари і послуги України на світовому ринку.....	9
3.Основні проблеми, перспективи і напрями зростання експортного потенціалу...17	
Висновок	20
Список використаної літератури.....	23
Додатки.....	26

Вступ

Експортна діяльність завжди посідала важливе місце у економіці країни. Адже завдяки експорту у державу можуть надходити нові інвестиції, збільшуватись валютні резерви та розвиватись національна економіка .

Предметом роботи є експортна спеціалізація країни та місце України на світовому ринку товарів та послуг.

Об'єкт дослідження є експортна діяльність країни та світовий ринок.

Метою моєї курсової роботи є вивчення сучасного стану та аналіз експорту країни як складової розвитку національної економіки.

Мета роботи визначає виконання таких завдань:

1. Вивчення поняття експорту та його ролі в економіці країни.
2. Проаналізувати експортну спеціалізацію та попит на експортовані товари і послуги України на світовому ринку.
3. Визначити основні проблеми, перспективи і напрями зростання економічного потенціалу.

Актуальність теми: На сьогоднішній день прагнення Україна покращити свої позиції на світовому ринку, що вимагає здійснення більш ефективної експортної політики. Адже, експорт виступає джерелом валютної виручки для країни. Поставки на зовнішні ринки мають вплив на імідж України в очах світової спільноти, а також він є невід'ємною частиною розвитку бізнес-середовища та підприємництва. Найголовніше, що розширення експорту країни є важливим фактором розвитку національної економіки. У світі, що постійно змінюється, потрібно мати вигідне становище на міжнародному ринку, отримувати нові переваги для подальшого стабільного розвитку та не втратити вже існуючі

позиції. Тому важливим є вивчення самої суті експорту, експортної спеціалізації країни, проблем та напрямів зростання експортного потенціалу, визначення місця України на світовому ринку та попиту на наші товари і послуги. Через запровадження зони вільної торгівлі, яка внесла певні корективи в напрями розвитку економіки України та переорієнтація українських експортерів на європейські ринки збуту - тема експорту є доволі актуальною.

1. Поняття експорту та його роль в економіці країни.

Експорт є однією із складових міжнародної торгівлі, коли товари, вироблені в одній країні, поставляються в іншу країну для подальшого продажу або торгівлі. Продаж таких товарів збільшує валову продукцію країни-виробника.

Термін "експорт" у міжнародній торгівлі означає передачу товарів або послуг, що виробляються в одній країні, до іншої країни. Продавець таких товарів і послуг називається експортером; іноземний покупець називається імпортером.

Отже, експорт - це товари та послуги, що виробляються в одній країні та купуються резидентами іншої країни, тобто це перетин товаром митного кордону без зобов'язання його зворотного повернення. Для експорту товарів потрібна ліцензія на експорт, цей процес контролюється митницею та акцизом країни.

Підприємства експортують товари та послуги у яких вони мають конкурентну перевагу. Це означає, що вони краще і якісніше, ніж інші компанії, можуть забезпечити споживача тим чи іншим продуктом. Також експортують товари, що відображають порівняльну перевагу країни над іншими. Наприклад, Кенія, Ямайка та Колумбія мають хороший клімат для вирощування кави. Це дає їхній промисловості перевагу в експорті кави.

Експорт існує приблизно так само довго, як і торгівля. Більшість найбільших компаній у розвинених країнах, отримують значну частину своїх річних надходжень від експорту до інших країн. Експорт є одним із ключових елементів, що допомагає економіці зростати, і однією з ключових функцій зовнішньої дипломатії є збільшення торгівлі між країнами.

Завдяки експорту країна може покращити свою вітчизняну економіку шляхом збільшення продажів продукції, яка створює додаткові корпоративні надходження, покращує податкову базу та створює можливості для працевлаштування.

Більшість країн хочуть збільшити свій експорт, а їх компанії хочуть продавати більше. Якщо вони продали все, що можуть населенню своєї країни, то при надлишковому виробництві вони матимуть можливість продати частину і закордон. Експорт може збільшувати продажі та прибуток, якщо компанії вийдуть на нові ринки. Експорт на зовнішні ринки часто може зменшити витрати на одиницю продукції шляхом розширення операцій, щоб задовольнити зростаючий попит. Покрити можливі ризики і диверсифікувати свій бізнес компаніям дозволяють продажі на різноманітних ринках. Компанії зможуть не залежати від зміни циклу економіки внутрішнього ринку або певної країни. Нарешті, компанії, що експортують на закордонні ринки, отримують нові знання та досвід, що може допомогти створити чи виявити нові технології, практики маркетингу та вивчити іноземних конкурентів. Зростає їх конкурентна перевага над іншими. Експорт збільшує кількість робочих місць, збільшує заробітну плату та підвищує рівень життя мешканців.

Експорт також збільшує валютні резерви, що зберігаються в центральному банку країни. Іноземці платять за експорт у своїй валюті або в доларах США. Країна з великими резервами може використовувати її для управління власною валютою. Вона має достатньо іноземної валюти, щоб затопити ринок своєю. Це знижує вартість їх експорту в інших країнах.

Країни також використовують валютні резерви для управління ліквідністю. Це означає, що вони можуть краще контролювати інфляцію. Вони використовують іноземну валюту для придбання власної. Це зменшує грошову масу, що робить вартість місцевої валюти дорожчою.

Збільшення експорту як частини ВВП веде до зростання підсумкового показника розвитку країни, і значить, сприяє її економічному зростанню, активізує інвестиційний попит і зайнятість. Приблизно 1/5 доходів розвинених країн і 1/3 доходів розвиваються безпосередньо залежать від експорту.

Експортери можуть отриману виручку витратити на інвестиції, здійснювати замовлення суміжних галузей, сприяючи розвитку внутрішнього ринку. Приплив валюти, перенесеної в країну експортом, дозволяє розширити коло і асортимент споживання країни, оплатити імпорт. [2]

Як правило, експорт товарів збільшує ВВП, сукупний попит. Можливі й винятки: коли експорт призводить до падіння ВВП і деформує внутрішній ринок.

Це відбувається при експорті товарів, потреба в яких на внутрішньому ринку ще не задоволена. В результаті зростає незбалансованість національної економіки, обтяжена інфляцією. Мотивами такого експорту можуть стати дві обставини:

- 1) нижчий рівень внутрішніх цін у порівнянні зі світовими;
- 2) падіння курсу національної валюти. Продаж товару за кордоном в цьому випадку стає особливо вигідною.

Отже, експорт як товари і послуги, що виробляються на внутрішньому ринку та продаються іншій країні, посідає важливу роль в економіці країни. Саме завдяки ефективному регулюванню експорту суб'єктами країни, держава може розвивати національну економіку та стимулювати надходження інвестицій в країну.

2. Аналіз експортної спеціалізації та попиту на експортовані товари і послуги України на світовому ринку.

У всіх країн є своя національна спеціалізація - певний набір видів діяльності, в яких вона спеціалізується і цим заробляє кошти. Україна є експортером переважно сировини та напівфабрикатів.

Сировина - це стандартизований товар на висококонкурентних ринках зі значними коливаннями ціни і це робить нашу економіку вразливою. Значне коливання цін може спричинити обвал курсу національної валюти і погіршення добробуту всієї країни. Висока енергомісткість таких галузей як металургія, хімічна промисловість орієнтованих на експорт приводить його до залежності від імпортних енергоносіїв, перешкоджає валютні надходження від експорту спрямовувати на технологічну модернізацію виробництва.

Основними експортними галузями України є:

- металургійна промисловість ;
- сільське господарство ;
- хімічна промисловість ;
- машинобудівна промисловість

Металургійна промисловість займає одну із ключових ролей в економіці України та експорті і становить половину всієї експортної продукції важкої промисловості. Вона включає в себе такі підгалузі як чорна і кольорова металургія, коксохімічне і трубопрокатне виробництво. Наша держава займає лідируючі позиції із виробництва і експорту чорного металу в світі .Це пов'язано з тим, що в країні є багаті родовища марганцевих і залізних руд, велика кількість металургійних комбінатів і підприємств, розвинена інфраструктура чорної металургії, підготовлена робоча сила та науково-технічний потенціал. Протеструктура товарів експорту промисловості чорної металургії не

відповідає вимогам світового ринку. Найбільша частка в ній припадає на неконкурентоспроможну продукцію низької якості, яка може продаватися за низькою ціною і лише за певних умов, адже потребує подальшої обробки. Ще однією проблемою є, що на території розміщення цих підприємств розгортаються воєнні дії, тому робота даний час багатьох підприємств припинена. Дана ситуація погано вплинула на розвиток даної галузі та значно скоротила обсяги виробництва. Ряд товарів, які користувалися найбільшим попитом серед зарубіжних країн є: алюміній, мідь, металобрухт кольорових і чорних металів, цинк і сплави цинку. [14]

Природні фактори також забезпечують великий сільськогосподарський потенціал відкритої економіки України. В агропромисловому комплексі України переважає два основних напрями - це рослинництво - вирощування технічних і кормових культур (цукровий буряк, соняшник) та тваринництво - м'ясо-молочний напрямок, свинарство, розведення овець і різних видів домашньої птиці. У багатьох підгалузях, на даний момент, відбувається швидке зростання виробництва продуктів харчування.

Саме родючі землі і сприятливі кліматичні умови у поєднанні з реформуванням майнових відносин дали можливість для розвитку сільського господарства, дали можливість займати провідні позиції на світовому агропродовольчому ринку. Постачати на світові ринки зерна (пшениці, ячменю, кукурудзи) та виробів з нього, олію та насіння соняшника, фрукти та овочі. Обсяги експорту продукції рослинного походження з року в рік зростають. Вона забезпечує стабільний попит зарубіжних держав на продукцію даного напрямку і тому є основною ланкою АПК. Є тенденції до збільшення обсягів виробництва харчосмакової продукції, такої як плодово-ягідних та овочевих консервів, продукції переробки м'яса та молока, натуральних соків тощо.

Тваринництво забезпечує експорт великою кількістю молочної продукції, м'яса. Проте зараз воно перебуває в кризі. Адже на українському ринку жорстка конкуренція із закордонними постачальниками, які можуть запропонувати кращу

пропозицію для ринку. В якійсь мірі краща ситуація склалась із птахівництвом, в яке надійшли інвестиції на створення нових і розвиток виробництв. Але на таких підприємствах через високу автоматизацію створюється мало робочих

Україна має хороші природно-ресурсні і соціально-економічні чинники для хімічної промисловості, яка є однією із центральних ланок господарської системи держави. Наша країна, серед усієї різноманітності продукції хімічної промисловості, має такі пріоритетні напрями як гірничо-хімічну, побутова хімію, хімію органічного синтезу, нафтохімічну та хіміко-фармацевтичну. До того ж хімічна індустрія забезпечує інші галузі хімічно-технологічними матеріалами. Поряд з іншими основними галузями хімічна являється провідною базовою галуззю промисловості, що зумовлює науково-технічний прогрес у всіх сферах економіки. Хімічне виробництво орієнтується в основному на експорт. Основними видами експортної продукції є: азотні калійні добрива, синтетичні фарбники, продукти органічного синтезу, сірка, мінеральні добрива і неорганічна хімічна продукція. [16]

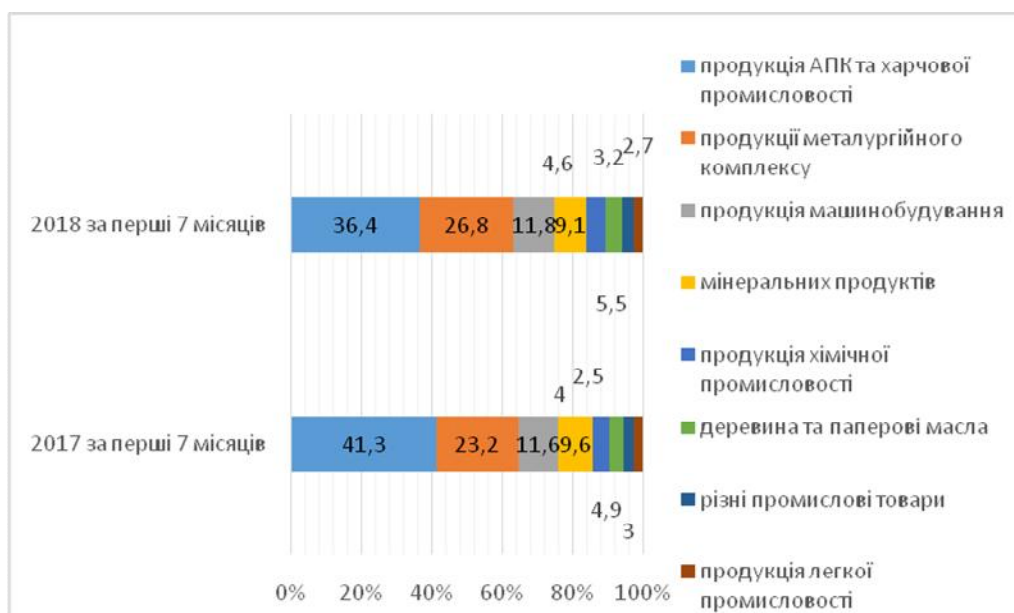
Ще однією галуззю орієнтованою на експорт є машинобудування, яка традиційно вважається провідною галуззю і локомотивом економіки. В Україні зосереджені великі високотехнологічні підприємства авіа- і автобудування, металургії, енергетики, ВПК та інших напрямків. Машинобудівний комплекс України включає понад двадцять галузей даної спеціалізації і ще більше підгалузей. Для українського машинобудування, характерним є високий ступінь диференціації. Фактично в країні представлені всі існуючі види машинобудування. Однак, вони на сучасному етапі потребують, перш за все, більш ефективного використання існуючих виробничих можливостей та вимагають значних інвестицій в модернізацію і різностороннього розвитку. [15]

Виготовляються різні засоби зв'язку, вироби на основі інформаційних, лазерних і телекомунікаційних технологій, композитні та корозійно-стійкі матеріали, обладнання для видобутку рідкісноземельних матеріалів та інших корисних копалин, зварювання та виробництво нових технологічних матеріалів та

будівельних конструкцій, а також інші види виробництва, в яких проявилось або може проявитися технологічнапершість і переваги України над іншими.

Слід врахувати, що з кожним роком експорт послуг України зростає. Наприклад наші ІТ-фахівці, програмісти - це вже як світовий бренд адже вони просять меншу оплату праці за послуги аналогічної якості, ніж іноземні. Також велику частку займають транспортні послуги, а потім і туристичні. Користуються популярністю і наші швачки, виробники взуття.

Рис2.1. Товарна структура експорту України за перші 7 місяців 2017-2018рр.

Джерело: Автор склав самостійно на основі [9]

Якщо розглядати експорт товарів перших 7 місяців 2018 року то зможемо спостерігати, що експорт товарів збільшився на 12,7%, ніж за той самий період торік і склав \$ 26,9 млрд. Це показник росте вже 19 місяців поспіль.

При цьому, найбільше за даний період Україна експортувала такі товари :

-продукція АПК та харчової промисловості (36,4%) - \$9,8 млрд. Однак її частка скоротилася на 0,6% порівняно з першими 7 місяцями 2017 року.

-продукції металургійного комплексу (26,8%) - \$7,2 млрд, що на 30,1% більше, ніж у 2017 році.

- продукція машинобудування (11,8%) - \$3,2 млрд, приріст становив 14,9%.

- мінеральних продуктів (9,1%) - \$2,5 млрд, приріст 7,4%.

- продукція хімічної промисловості (5,5%) – \$1,5млрд, приріст 26,1%

-деревина та паперові масла (4,6%) - \$1,2 млрд, приріст 29,5%,

-різні промислові товари (3,2%) - \$0,8 млрд, приріст 20,3%.

-продукція легкої промисловості (2,7%) - \$716,7 млн, приріст 18,7

За цими даними можемо зробити висновок, що лідером всього українського експорту на даний момент буде продукція АПК. На другому місці металургійний комплекс, а на третьому - продукція машинобудування. Відбувається значне зростання експорту продукції металургійного комплексу, хімічної промисловості та деревини і паперових масл.

Якщо говорити в загальному про товари, що користуються попитом на світовому ринку і які ми можемовигідно продавати, то це харчі та харчові інгредієнти, на даний момент високий попит у світі на м'ясні продукти, молочні продукти, соки. Також це харчові інгредієнти: сухе молоко, лимонна кислота, яєчний порошок, лізин, казеїн, заморожені овочі та ягоди.З продуктів машинобудування ми можемо експортувати: литво, елементи трансмісії, електропроводка, підшипники, гідравлічне обладнання.

Якщо розглядати динаміка експорту Українина додатку1 у 2007-2017 рр. за допомогою графіка, можна зрозуміти, що існує тенденція до зниження зовнішньо-торгівельного обороту з 2012 р. Експорт України невпинно зменшується, через військові події на сході держави, падіння економіки, девальвацію, інфляцію. За даними Державної служби статистики України у 2017 році обсяг експорту товарів та послуг України зріс на 16,0% порівняно з 2016 р. Та склав 539790 млн. дол., Імпорт зріс на 23,3% до 55083,3 млн. дол, негативний баланс зовнішньої торгівлі

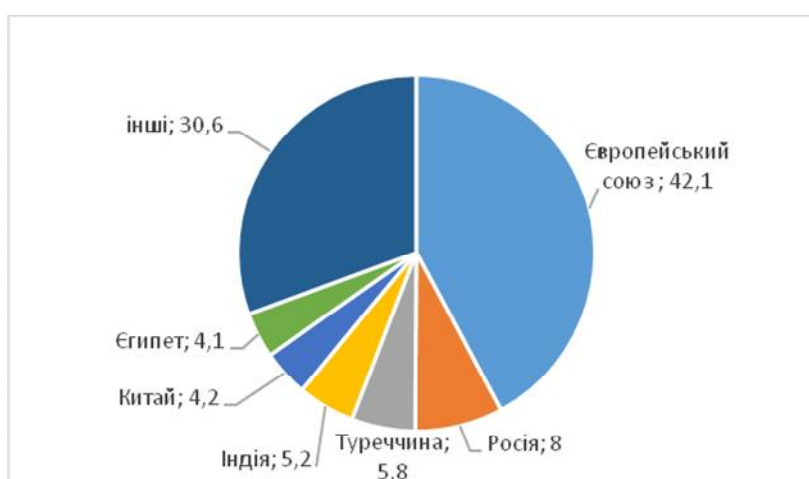
склав 1104,3 млн. дол. США (коли у 2016 р. був позитивний баланс – 1653,4 млн. дол. США).

В 2017 році експорт товарів склав 43264,7 млн. дол., Імпорт – 49607,2 млн. Дол. США. Порівняно з 2016 р. Експорт збільшився на 19,0% (на 7749,3 млн. Дол. США), імпорт - на 26,4% (на 10507 млн. дол. США). Коли ж експорт послуг склав 10714,3 млн. доларів, імпорт – 5476,1 млн. дол. Порівняно з 2016 р. експорт зріс на 5,9% (на 846,3 млн. дол. США), імпорт - на 0,6% (на 149,6 млн. дол. США).

Зовнішні та внутрішні фактори сильно впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності України і проходить у складних умовах. Це погіршення ситуації для вітчизняного на зовнішніх ринках, відсутність активності української влади у розробці стратегії розвитку конкурентоспроможного експортно-орієнтованого національного товаровиробника, падіння національного виробництва. Негативним для розвитку зовнішньої торгівлі є бартерні операції, частка яких помітно зменшується.

Якщо дивитись на географію українського експорту, то можна побачити, щоякщо раніше головне питання стояло виборі між ЄС та Росією, то за останні роки ситуація змінилася абсолютно. На ринок жодної окремо взятої країни зараз не імпортується навіть 8% українських товарів. За своїм значенням до країн, які разом споживають приблизно більшу половину українського експорту товарів, потроху наближається і ринок Росії, втрачаючи свою вагу для наших виробників.

Рис2.2. Найбільші ринки збуту Українських товарів

Джерело: Автор склав самостійно на основі [9]

Проте, якщо глянути дані митної статистики тоукраїнський експорт до Польщі за перші місяці 2018 року вже майже зрівнявся зі збутом наших товарів в Росію — \$1,1 та 1,2 млрд (або 7,3% та 8% загального обсягу), що пояснюється складною ситуацією на сході України через, яку вона намагається зменшити залежність від російських ринків і спрямовати наш експорт на європейські. Далі зне сильним відривом іде Туреччина (\$0,94 млрд та 6,1% сукупного обсягу), а потім серед п'яти найбільших партнерів України, до кожної з яких спрямовується приблизно від 6% до 4% товарів українського загального експорту є Італія, Єгипет, Китай, Індія та Німеччина.

Український експорт до Польщі і Туреччини має ще достатньо удосконалену систему порівняно з постачаннями до більш віддалених країн світу туди переважно надходить тільки зерно, метал, ртуть та олія.

В великих обсягах щомісяця на 600-700 млн грн до Польщі експортується електропроводка, а також Польща є основним ринком збуту для нашої меблевої промисловості, щомісячна виручка сягає близько 0,5 млрд. грн. За кожною позицією кожного місяця на десятки мільйонів гривень Україна експортує до країни кондитерських виробів, консервованих овочів та плодів, соків, пральних машин, керамічної плитки, кондиціонерів, сантехнічних виробів, одягу, шкіряної продукції, взуття, мила, паперово-картонної продукції, косметичних препаратів. Також до Польщі активно постачається продукція деревообробки та труби .

Турецький ринок досить активно приймає більшість українських товарів. Зараз швидко набирають темпу й обсягів поставки різні українські товари, також і з вищою доданою вартістю, коли раніше туди збувалась, здебільшого олігархами і транснаціональні трейдерами, металургійні напівфабрикати та сільськогосподарську сировину.

На сьогодні до Туреччини експортується понад 40% усього експорту з України мінеральних добрив, близько 20% — вершкового масла, цукру, 16% — комплектуючих для двигунів, 14% — продукції суднобудування. До країни активно постачається продукція деревообробної промисловості. Експорт цих

товарів забезпечує українським постачальникам десятки і сотні мільйонів гривень щомісяця. Польський та турецький ринки збуту швидко збільшують своє значення для українського експорту, вони вже майже зрівнялись за вагою із російським і згодом можуть його перегнати, що з одного боку, добре, а з другого- може мати суттєві ризики. [12]

До Великобританія найбільше експортуються ізольовані дроти, а також дерев'яні вироби українських столярів та теслярів, чоловічий одяг. У Німеччину український кабель, труби і руда, насіння ріпаку і жіночий одяг. В Індію українські виробники поставлять здебільшого соняшникову олія, пшеницю, бобові культури та інші овочі, макуху, яка, зазвичай використовується для приготування кормів у тваринництві. Крім того, Індія купує в Україні в великих кількостях аміак та інші мінеральні добрива.

Українська сільськогосподарська продукція і продукти харчування експортуються на всі континенти. Українська мука постачалась в Ізраїль і Палестину, Молдову і Індонезію, Азербайджан, Сьєрра-Леоне, Анголу, Бенін, Камбоджу, Руанду, Нігерію, Лівію, Ірак та в Північну Корею.

В Китай Україна експортує - залізну руду і концентрати, пісне масло, кукурудзу і ліс. В Аргентину з України, крім металу, їдуть холодильники і стільці. Японія є ринком збуту сигарет і сигар, а також пуху і пір'я птахів. У Кенію- яйця птахів у шкаралупі, свіжі, консервовані або варені. В африканську Гану активно їде українське морозиво. У Танзанію - вино. У Швецію завозяться українські яхти. [21]

3. Основні проблеми, перспективи і напрями зростання економічного потенціалу.

Кожна країна зацікавлена в збільшенні експорту своєї країни. Оскільки він дає змогу наповнити бюджет країни фінансовими ресурсами, сприяє зростанню зайнятості в країні і тим самим покращує рівень добробуту населення. Проте існує ряд проблем, які перешкоджають експорту країни досягнути високого рівня і розвиватись.

Серед проблем сучасного українського експорту можна виділити основні, а саме:

1. Сировинний характер і вузька спеціалізація значної частини експорту. Простежується тенденція щодо імпорту готової продукції, яка містить сировину вітчизняного походження, наприклад, Україна має позитивне сальдо та від'ємне сальдо за статтею готових виробів із шкіри

2. Недостатній рівень інвестицій у модернізацію експортно-орієнтованих галузей та гострому дефіциті нових технологій. Головним джерелом фінансування витрат на інновації є власний капітал компанії.

3. Наявність диспропорції у двосторонній торгівлі з основними партнерами

4. Неконкурентоспроможність продукції через високий рівень енерговитратності вітчизняних виробництв

5. Більшість підприємства обробної промисловості і конверсійних виробництв знаходяться у важкому фінансовому стані, що робить майже неможливим інвестування у орієнтовані на експорт і перспективні проекти за рахунок внутрішніх ресурсів

6. Недостатній рівень контролю якості експортної продукції та українських систем сертифікації на фоні підвищення вимог до безпеки продукції, яка реалізується у розвинених країнах, її споживчих і екологічних характеристик.

7. Недостатній рівень досвіду роботи у сфері експорту, нестача спеціальних знань у більшості українських підприємців, недостатньо розвинута система підготовки кадрів для роботи з зарубіжними партнерами, а також недостатня координованість їх діяльності на зовнішніх ринках. [6]

8. Низький рівень зацікавленості вітчизняних підприємств у роботі на міжнародних ринках.

9. Недостатній рівень державної підтримки розвитку галузей орієнтованих на експорт

10. Недосконала система управління зовнішньоекономічною діяльністю як на законодавчому, так і на виконавчому рівні.

Щоб вирішити вище перелічені проблеми потрібно здійснити оновлення зовнішньоекономічної діяльності, яка має спрямовуватись на збільшення обсягів та ефективності експорту. Доступні наступні шляхи вирішення:

- вивчення та прогнозування кон'юнктури ринків; - створення сприятливих умов для експортерів;

- стимулювання інвесторів;

- розширення та переозброєння потужностей для виробництва експортної продукції;

- диверсифікації товарної структури експорту;

- закріплення на традиційних ринках експорту та освоєння нових;

- активізація участі в міжнародному виробничому співробітництві;

- проведення організаційно-правових заходів. [10]

Проаналізувавши основні галузі промисловості України та її експортну спеціалізацію в першому розділі, можемо виявити значне відставання України у сфері високотехнологічної продукції, замість якої ми постачаємо товари з низькою доданою вартістю. Тому на даний момент потрібно вдосконалити структуру експорту. Це можна зробити за такими трьома основними напрямками:

- збільшення переробки сировинних ресурсів;
- розширення різноманітності продукції, що експортується, насамперед, зарахунок готових виробів;
- розвиток і зміцнення високотехнологічного компоненту українського експорту.

Здійснити експортну диверсифікацію з метою забезпечення зростання обсягів експорту товарів і послуг. Наприклад, перехід від експорту сировинної продукції до готових товарів, що збільшить експортну базу, доходи країни та різноманітність продукції, а також робить можливим зміну контрагентів і вихід на більш конкурентний ринок. Інвестиційне співробітництво з іншими країнами в галузі металургії, енергетики, і об'єктів транспортування газу, оновлення раніше підприємств, які знаходяться за кордоном, що забезпечить ринкові ніші для українських технологій і машин.

Використання низької вартості основних факторів виробництва - робочої сили, виробничих фондів, технологій. Завдяки чому ми зможемо забезпечити приплив інвестицій в країну, збільшення податкових надходжень і можливість здобуття досвіду з більш розвинених країн.

У країни що розвиваються спрямовувати українські інвестиції з метою створення на їх території спільних підприємств, що вироблятимуть продукцію з меншими витратами, ніж в Україні здійснювати її імпорт замість власного виробництва.

Створення і оновлення заходів щодо підтримки експортерів та подолання чинників, що гальмують процес. Гнучка податкова політика, сприятливий інвестиційний клімат, кредити для розвитку експортно-орієнтованої діяльності.

Висновок

В ході курсової роботи було розглянуто поняття експорту та його ролі в економіці країни, проаналізовано експортну спеціалізацію країни, динаміку експорту товарів і послуг на сучасному етапі та попит на українські товари на світовому ринку, визначено проблеми, перспективи та напрями покращення експорту в Україні.

Вивчено, що експорт є однією із складових міжнародної торгівлі, коли товари, вироблені в одній країні, поставляються в іншу країну для подальшого продажу або торгівлі. Він є важливим чинником який, формує дохідну частину бюджету. Проте в сучасних умовах існує негативна тенденція динаміки експорту товарів і послуг з України -викликана зовнішніми та внутрішніми чинниками. Вплив економічної та політичної ситуації, що склалась довкола країни обумовила зміну у національній економіці, в тому числі і структурі експорту.

Визначено, що Україна має сировинну спеціалізацію та здебільшого експортує товару з низькою доданою вартістю. Лідером всього українського експорту на даний момент буде продукція АПК. На другому місці металургійний комплекс, а на третьому - продукція машинобудування. Відбувається значне зростання експорту продукції металургійного комплексу, хімічної промисловості та деревини і паперових масл. Війна на Сході також скоротила обсяги виробництва промислової продукції і спричинила глобальну переорієнтацію українських експортерів на інші світові ринки. Основними ринками збуту для українських товарів на даний момент є Європейський Союз, Росія Туреччина, Індія і Єгипет.

Серед проблем сучасного українського експорту можна виділити сировинний характер і вузька спеціалізація значної частини експорту, гострий дефіцит нових технологій, нестача досвіду роботи у сфері експорту, не конкурентоспроможність продукції через високий рівень енерговитратності

вітчизняних виробництв. Щоб вирішити вище перелічені проблеми потрібно здійснити модернізацію зовнішньоекономічної діяльності, яка має спрямовуватись на збільшення обсягів та ефективності експорту.

Список використаної літератури:

1. Міжнародна економіка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/15100827/politekonomiya/mizhнародna_ekonomika;
2. Експортний потенціал України та шляхи його реалізації: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=719787>;
3. Світове господарство та міжнародний ринок- міжнародна торгівля: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://vk.com/doc94335278_443230883?hash=79cc1c77ae9641032a&dl=fd3908a0cf56cba913.
4. Брич, В. Я. Управління ризиками у туристичному бізнесі [Електронний ресурс] / Василь Брич, Світлана Крамарчук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Сер. Географія. – 2010. – № 2. – С. 105-110.
5. Крупка, Я. Д. Бухгалтерський облік в будівництві [Текст] : навч. посіб. / Я. Д. Крупка, З.-М. В. Задорожний, Р. О. Мельник. – Тернопіль : Принтер-інформ, 2004. – 514 с.
6. Підвищення експортного потенціалу України як передумова досягнення цілей регіональної торговельно-економічної співпраці: [Електронний ресурс] - Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/evpe_2014_9_4.pdf
7. Міжнародна торгівля : підруч. для студ. вищ. навч. закл. [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Барановська М.І. та ін.]; За редакцією Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.І. Барановської [4-те вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2010 – 441 с.;
8. WorldTradeOrganization: [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.wto.org
9. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>;

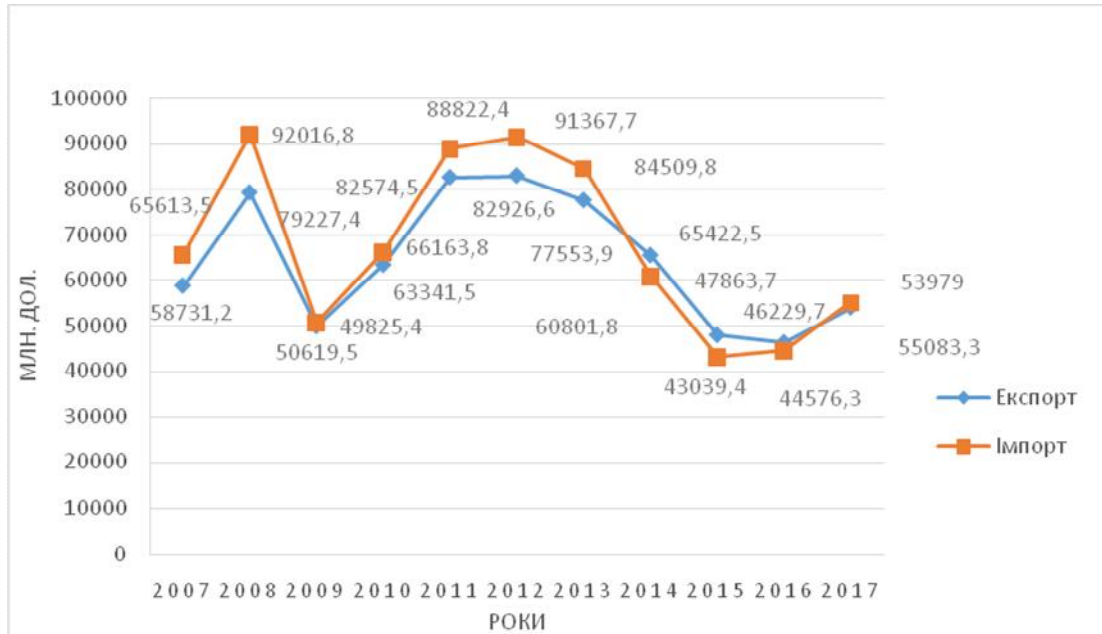
10. Економічна правда: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2017/02/14/620857/>;
11. Васильєв О. Розвиток експортного потенціалу як складова модернізації зовнішньоекономічної діяльності / О. Васильєв // Зовнішні справи. – 2013: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/rozvitok-eksportnogo-potencialujak-skladova-moderniz>.
12. Як змінювався український експорт: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://tyzhden.ua/Economics/213998>;
13. Офіційний сайт міністерства аграрної політики та продовольства: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>;
14. Металургія України: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.steelland.ru/stat/analytics/483.html>;
15. Машинобудування України: галузі та поточні тенденції <http://поради.pp.ua/poradu/3571-mashinobuduvannya-ukrayini-galuz-ta-potochn-tendencyi.html>;
16. Основна інформація про хімічну промисловість: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://megapredmet.ru/1-86783.html>;
17. Науковий клуб: [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2016_06_1_kampodilsk/sekcija_section_3_2016_06_1/ukrajinski_mashinobudivniki_roblyat_stavku_na_eksport_avtokomponentiv/126-1-0-1924;
18. Експорт товарів з високою часткою доданої вартості : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_v_sferi_zed/4594.html
19. Законодавство України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/PB16165.html ;
20. Основні напрями підвищення конкурентної позиції України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/User/Downloads/Nzlubp_2012_9_32.pdf
21. Украинский экспорт: самые популярные и самые неожиданные товары: [Електроннийресурс]. – Режим доступу:

<https://www.segodnya.ua/economics/enews/ukrainskiy-eksport-samyepopulyarnye-i-samyeneozhidannye-tovary-1101609.html>

22. Козюк, В. В. Монетарні засади глобальної фінансової стабільності : монографія. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2009. – 728 с.

Додаток 1

Динаміка українського експорту 2017-2018рр.

Джерело: Автор склав самостійно на основі [9]